

Hvis man ser på væksten over de sidste 10-15 år, er den ikke mindst foregået i de kommuner, som ligger i det østlige Jylland, især i området ved Århus, samt i udkanten af hovedstadsområdet. Til gengæld er der sket en befolkningstilbagegang i kommuner i en række udkantsområder, bl.a. Lolland-Falster, Bornholm, Sydfyn samt i Sønderjylland og Nord- og Nordvestjylland.

Der er samtidig en generel tendens til – det er vel i virkeligheden en international tendens – at de nye typer erhverv, der er i vækst, lokaliserer sig i byområder. Det ses også, at folk pendler over stadig større afstande. Dybest set er det udtryk for mobilitet og tilpasningsevne i forhold til de økonomiske vilkår, som jo bidrager til at gavne hele samfundet. Men det giver selvfølgelig de kommuner, der ligger på afstand af de her vækstcentre, en ny type udfordringer. Omvendt betyder den stigende mobilitet, at erhvervsconcentrationen ikke i sig selv medfører en større ulighed i de gennemsnitlige indkomster, og derfor er udviklingen heller ikke ensbetydende med større ulighed i den kommunale økonomi.

Der indgår en række parametre i den samlede kommunale økonomi, og overordnet set skal der være sammenhæng mellem skat på den ene side og service på den anden side.

Der blev afgivet en betænkning, nr. 1437, om et nyt udligningssystem, som viser, at udviklingen i det kommunale serviceniveau og i det kommunale beskatningsniveau i perioden fra 1993 til 2002 har ført til en mere ensartet situation i landets kommuner, ikke til mere ulighed, men til en mere ensartet situation.

Der er sket en indsnævring af forskellene mellem kommunerne, særlig hvad angår servicen, en udvikling, som må siges at have været til gavn for udkantskommunerne. Det er dog også den samme type kommuner, altså udkantskommunerne, som generelt set har det højeste beskatningsniveau. Med regeringens skattestop, som har været gældende, siden vi kom til, altså siden 2002, er der dog kun sket meget få relative forskydninger i de senere år.

Regeringen har været meget opmærksom på at skabe aktivitet i den kommunale økonomi og i den direkte velfærdsservice. Der er således afsat flere ressourcer til sygehuse, til ældreplejen. Midlerne er jo som en nyskabelse fordelt efter demografi snarere end efter beskatningsgrundlag og kommer derfor alle områder i landet til gode, ligesom den generelle strategi med at holde staten på slankekur og lade væksten

komme den primære amtskommunale sektor til gode har ført til, at kommunerne under et er blevet bedre stillet.

Det viser, at vi har ført en vækstorienteret politik for den samlede samfundsøkonomi, og at vi også har en effektiv og langsigtet strategi for at forbedre den samlede velfærd, en strategi, der samtidig er med til at sikre en balance i de kommunale arbejdspladser.

Kl. 13.10

Alt i alt må jeg sige, at jeg ikke kan besvare det spørgsmål, der er stillet, bekræftende, snarere tværtimod. Der er ikke kommet en mærkbar øget ulighed, tværtimod indsnævres forskellene og har gjort det over en lang periode.

Det er jo ikke det samme, som at alt er perfekt og intet skal laves om. Der er en række forhold, som det nuværende generelle udligningssystem ikke tager fuldt højde for. Der er grund til at se på fordelingen af udgifterne til førtidspension. Den problemstilling er også rejst i den betænkning, jeg henviste til før, altså betænkning nr. 1437 fra januar 2004, hvoraf det fremgår, at der også efter udligningen i det nuværende system er betydelige forskelle i den økonomiske belastning til førtidspensionen mellem kommunerne, og at der er en vis tendens til, at belastningen er størst for de svagest stillede kommuner.

Det er sådan set også baggrunden for, at regeringen har handlet og har gennemført ændringer i udligningen gennem særlige tilskudsordninger til kommunerne. Regeringen har bl.a. aftalt med Kommunernes Landsforening, at der i hvert af årene 2004, 2005 og 2006 fordeles 1 mia. kr. af det kommunale bloktilskud efter et mål for kommunernes belastning på overførselsområdet, og i dette mål indgår bl.a. de kommunale udgifter til førtidspensionen. For en del af bloktilskuddet har vi altså med opbakning fra de kommunale parter afvejet de almindelige bloktilskudsfordelingskriterier og bragt pengene målrettet i spil for at imødekomme den problemstilling, der også blev rejst i betænkningen.

Regeringen har samtidig indført et udligningstillæg til særlig vanskeligt stillede kommuner. Det har vi gjort i medfør af lovgivning fra maj 2003, som er et udligningstilskud eller -tillæg, som gives, idet man her bl.a. tager højde for forskellen i kommunernes udgifter på overførselsområdet, og det vil bl.a. sige udgifter til førtidspension. Det er et tilskud eller et tillæg, som for næste års vedkommende, altså for 2006, beløber sig til 428,2 mio. kr.